

10 november 2008

Het klokkengeluid heeft mij deze morgen gewekt. De eerste keer dat dit gebeurt ook al slaap ik omzeggens onder die klok. De priester roept hiermee de gelovigen op om naar de mis te komen. Ik hoorde meerstemmige gezangen en ritmische trommelslagen. Onmiddellijk daarna hielden de kinderen zangstonde. Het was dus een Congolees-religieus-muzikale ochtend.

Na het ontbijt trek ik om 7u. naar het ziekenhuis want daar staat heel wat werk te wachten. Ik wil nagaan of het handenwastoestel voor de chirurgen herstelbaar is. Ik wil ook een oplossing zoeken voor de autoclaaf. Het wordt dag vol prusterij. Ik heb eerlijk gezegd voortdurend het gevoel dat ik veel tijd verlies. Gelukkig zie ik dat Mieke heel nuttig werk kan verrichten in het depot: overzicht maken, klasseren en stapelen...

Waar is een Engelse sleutel te vinden? Is er lijm, om het even dewelke als het maar lijmt? De draad is te kort, kan ik hier draad vinden? Wie heeft een schroevendraaijer? Weet iemand een sterrenschroevendraaijer te vinden? En nog meer vragen waarop zelfs een antwoord mij mogelijk kan helpen om praktische of technische problemen op te lossen.

Gelukkig is Pierre hier. Hij is wel heel moe na onze driedaagse door de brousse. Hij is al 67 jaar, maar nog zo energiek! Hij springt onmiddellijk bij en stelt zichzelf aan als mijn assistent. Hij begrijpt wat ik bedoel, wat ik zoek, wat ik wil doen én waarom. Super! Hij zet mensen aan het werk om te zoeken wat ik vraag of om het zelf te zoeken én te vinden. Maar alles duurt zo lang. Een half uur zoeken om een schroevendraaijer te vinden bijvoorbeeld en die is dan eerder toevallig in Katako-Kombe. Waarom toevallig? Wel, de

chauffeur die ons met de 4x4 door de brousse gevoerd heeft en dus hier was omdat we anders geen vervoer zouden hebben (zie 7 november), heeft twee schroevendraaiers bij.

Dom van mij, ik heb eerst een platte schroevendraaijer nodig, pas een tweetal uur later een sterrenschroevendraaijer. Men zoekt dus twee keer een half uur. My God! Als ik een Engelse sleutel nodig heb, wordt die gezocht én na een twintigtal minuten gevonden, maar niet bij de chauffeur. Gelukkig gaat het om een verstelbare sleutel. En zo gaat het maar door...

Ik verlies mijn geduld niet, jaag mezelf niet op, ben gelaten en werk door waar dat kan en eigenlijk ook waar dat niet kan.

Met de hulp van enkele mannen krijgen we het handenwastoestel uiteindelijk vlot uit mekaar gevezen. Ze helpen mij, soms heb ik er wat aan, soms ook niet al zijn ze van goede wil. Alle buisjes en het sproeiertje zijn verstopt. Is er draad om ze te ontstoppen? Wie zal het zeggen. Dan maar iets anders geprobeerd. De bamboe-bezems waarmee de vrouwen hier de vloer vegen, zijn van bijeengebonden dunne bamboetakjes gemaakt en verliezen tijdens het vegen af en toen een takje. Zoals bekend, is bamboe taai, dus neem ik aan dat zo'n bamboetakje een ideale ontstopper is. Het werkt. Ik vraag of iemand ondertussen het grote watervat grondig wil uitwassen. Dat is hier vrouwenwerk. Als de buisjes ontstopt zijn en het vat gewassen, hijsen we het vat op zijn plaats, op een meer dan twee meter hoog ijzeren gestel. Ik voorzie echter een probleem. Ooit zijn de buisjes verkeerd aan het vat geschroefd geweest zodat de draad kapot gegaan is en het vat lekte. De hechting werd met lijm gedicht. Wij moesten dat allemaal losmaken en de lijm verwijderen om de buisjes te kunnen

ontstoppen. Ik schroef het buisje voorzichtig aan het vat, laat water in het vat gieten en...

Het lekt als een zeef.

Mee te doen op missie

Een koffer met Engelse sleutels (alle maten), verstelbare Engelse sleutel, set schroevendraaiers, enkele kartonnetjes tweecomponentenlijm, oude stof om repen van te scheuren, enkele tubes constructielijm, enkele tubes hele straffe lijm, enkele tubes secondenlijm, enkele openvijsbare Europese fiches met aarding, 3 x 100m VOB draad van 1,5 carré, 3 x 100m draad van 2,5 carré, 100m slappe draad van 3x 2,5 carré, een vijftal (of meer) hermetische contactdozen voor verbindingen van VFVB 4 x 6 carré, 1 voltmeter/ohmmeter, 1 testlamp, verpakkingen schroefdoppen (capvis) van verschillende maten (van elk minstens 3 dozen), 1 platte tang, 1 verschuifbare platte tang, 1 kniptang, 1 bektang, 1 ijzerzaag, 1 soldeerbout met soudure, ...

Het alaam wordt best dubbel meegedaan. De helft wordt dan achtergelaten, de andere helft komt terug mee naar hier of wordt ter plaatse op een veilig plaats opgeborgen. Dit is een absolute must om bij een eventueel volgend bezoek of volgende opdracht niet voor verrassingen te staan.

Er is daar nodig

Een ordentelijk en goed beheerd lokaal voor een nog op te richten technische dienst. Opleiding om met het alaam en met de toestellen te leren werken of ze te leren herstellen.

Dat was te verwachten maar wat nu gedaan?

Ik maak alles weer los, ondertussen zoekt iemand 'iets vettigs' en katoendraad of iets dat erop lijkt. Men brengt mij lippenstift en vaseline. We plukken draad uit een oud stuk katoenweefsel, maken die vettig met de lippenstift en de vaseline, draaien hem rond de draad van de uitlaat van het vat en schroeven heel voorzichtig de buisjes weer vast. Water in het vat gedaan en... het lekt weer, iets minder dan daarjuist maar bij de minste beweging aan het ijzeren draagstel zal een 'plaatselijke regenbui' onvermijdelijk zijn.

We moeten dus lijm vinden, koste wat kost, en liefst twee componentenlijm om het boeltje waterdicht te maken. Pierre en Albert helpen zoeken. Na een tijdje komt Albert terug. Hij is naar de markt geweest maar heeft niets gevonden. Na meer dan een half uur komt Pierre weer langs. Hij heeft een kartonnetje tweecomponentenlijm bij. Ideaal, ware het niet dat een van de twee tubes (de tube met wasachtige substantie) lek is en bijna helemaal verhard. De tube met verharder is wel nog perfect. Je moet 'roeien met de riemen die je hebt', dus probeer ik het was met een dubbele portie verharder te mengen. Laat ons zeggen dat dit niet perfect verloopt. De aldus verkregen pasta is dik en moeilijk te behandelen met het bijgeleverde spateltje. Ik wrijf de brij dan maar zo goed en zo kwaad als mogelijk in de resten van de draad van het vat, ik trek er ook een katoendraadje door. Ik vijs dan direct de buis weer aan het vat, héél voorzichtig en met de hand. Met een sleutel zou alles wel eens definitief om zeep kunnen gedraaid worden. Ik maak een tweede, grote portie lijm en smeer die op een reep katoen die ik dan over de hechting buis-vat vastmaak. Daarboven komt nog een met lijm ingesmeerde lap stof. Een derde portie? Neen, dat is niet meer mogelijk. Omdat het was reeds van in den beginne bijna verhard

was, is de mengeling was-verharder binnen de minuut keihard en niet vijf minuten bewerkbaar zoals het bijschrift leert: "Holy shit!" Ik vraag of iemand mij wat autosmeervet kan vinden. Als dat na korte tijd (surprise!!!) gevonden is, smeer ik hier nog enkele lappen stof mee in die dan rond de uitlaat van het vat geknoopt worden. Emiel is een van de gasten die mij de gehele voormiddag geholpen heeft. Hij was de enige van de entourage, buiten Pierre en Albert die eigenlijk meer handelde - dat is ook al wat - dan hij begreep, die begreep wat ik bedoelde, wat ik vroeg.

We besluiten alles een uurtje te laten rusten. Iemand zal ondertussen citroenzuur zoeken en chloramine. Ik vraag ook om ongeveer dertig liter water te koken en als het lauw is een hoeveelheid chloramine erin op te lossen. Pierre komt me halen om bij de nonnetjes een kop koffie te drinken. Na zo'n voormiddag is dat uiterst welgekomen. Na de koffie giet een lenig man een paar emmers water in het vat: meer dan twee meter hoog op een wiebelende ladder met slechts om de vijftig, zestig centimeter een sport.

Het vat lekt niet! Whahw!!!

We laten alle water door het sproeiertje weglopen. Oh, wat sproeit dat sproeiertje mooi. De gehele entourage staat bewonderend én content naar het sproeiertje te kijken. Als alles leeg gelopen is, wordt een geut citroenzuur in het vat gegoten. We laten het sproeiertje lopen tot het citroenzuur naar buiten loopt en dan gaat het kraantje toe. Na ongeveer een kwartier openen we het kraantje. Er loopt een vuil groene vloeistof uit het sproeiertje, nu zullen de buisjes goed gereinigd zijn. Het vat en de buisjes worden met nog goed twintig liter water gespoeld en dan mag het gekookte, gechlloreerde water in het vat. Alles is nu klaar, de chirurgen kunnen alvast hun handen wassen met kiemvrij water eer ze aan een operatie beginnen.

De autoclaaf komt nu aan de beurt. Die kan niet werken omdat hij niet aan het elektriciteitsnet aangesloten is. De schroevendraaiers heb ik nog. Een mes heb ik ook. Als nu nog iemand een gat dwars door de muur kan maken, dan is de helft van het aansluitingwerk gedaan. Eigenlijk hebben we geluk dat de verdeelkast met de veiligheidszich juist aan de andere kant van de muur bevindt.

Algauw blijkt dat een gat maken in een lemen muur niet vanzelfsprekend is, zeker niet als je dat met een veel te korte beitel moet doen (Tiens, er is hier een beitel!). Met behulp van een gescherpt stuk bamboe raakt het gat uiteindelijk gekapt. En... val nu omver, de kabel van de autoclaaf is 30, 40 centimeter te kort. Er zit niets anders op, we moeten een andere kabel vinden. Dat valt uiteindelijk nog mee. In een materiaal-hokje, dat in feite vooral een rommelkot is, vind ik een hele rol VFVB van 6 x 4 carré. Ondertussen hebben een viertal mannen de autoclaaf naar buiten gesleept om hem eens in de klaren grondig te bekijken, van binnen en van buiten. Ik vermoed dat hij kan functioneren zonder op de waterleiding aangesloten te zijn: water in de kuip gieten, laten opwarmen tot op de gewenste temperatuur en druk, enzovoort... Het is ondertussen tijd voor het middagmaal.

Na het middagmaal zijn Mieke en ik uitgenodigd om de lagere school te bezoeken. Bij elke klas klappt de onderwijzeres twee keer kort met de handen. De kinderen staan recht en in koor klinkt het: "Bonjour Messieurs!" Het gaat er zeer gedisciplineerd aan toe. In een van de klasjes hebben ze leesles Frans. De onderwijzeres heeft een Franse tekst over Ark van Noë op het bord geschreven die ze in koor én ritmisch lezen. De onderwijzeres wijst aan met een stok. Als ze dan vraagt wie aan het bord wil komen voorlezen, gaan alle vingers in de lucht. Wie aangewezen

wordt, komt naar voor, neemt de aanwijsstok en leest luidop voor, de tekst met de stok aanwijzend. Heb ik dat vijftig jaar geleden ook niet meegemaakt? Alle andere kinderen zitten braaf en met de armen gekruist te luisteren. Dan is een volgende aan de beurt. In een ander klasje wordt in een les aardrijkskunde over de continenten onderwezen. Het is een ware one-women-show waaraan de leerlingen actief deelnemen met gezang, ritmische spreekkoren en applaus.

En... Afrika is aan alle kanten omringd door 'une grosse rivière', merkwaardig interessant en heel sympathiek.

Tijd dan om aan de autoclaaf verder te werken. Ondanks de stroeve kabel raakt hij tamelijk vlot aan het elektriciteitsnet aangesloten. Als het nu een beetje meevalt zal hij tegen vanavond werken. Ik trakteer mezelf op een koude 'ness', probeer me voor te stellen dat het een pintje is want pintjes zijn hier schaars.

Ondertussen zijn zowel de AzV als de matrassen aangekomen.

Dan signaleert iemand mij een ander probleem: de aspiratoren, waarmee tijdens een operatie vocht weggezogen wordt, werken niet. Het is mij vlug duidelijk waarom. Ze zijn voorzien van een te kort snoer én een stekker die in Angelsaksische landen (Engeland bijvoorbeeld)

gebruikt wordt. Wie sleept nu zoiets naar hier wetende dat in Afrika, zeker in Congo, Europese stekkers gebruikt worden. Onwetendheid of met in het achterhoofd het idee: "Hier, een cadeau!" Erbij denkend: "Ik ben ervan af." Wie zal het zeggen. De zoektocht naar een stekker brengt niets op al spreken we heel wat mensen aan. Velen begrijpen niet waarover we het hebben. Zij die het begrijpen, kunnen ons niet helpen. Uiteindelijk komt Lucien eraan met een lang maar veel te dun snoer met Europese stekker dat hij ergens gevonden heeft. We zullen het daarmee moeten doen om te proberen een van de twee toestellen aan de praat te krijgen. Die aspiratoren zijn ook vreselijk vuil. Ze moeten grondig gewassen worden.

Het team van AzV is ondertussen aan een eerste operatie begonnen. Plots roept Adrien mij om de operatielamp eens na te zien. Hij zegt dat de lampjes kapot zijn, ik moet ze vervangen. Ik bekijk voor alle zekerheid een lampje van dichtbij. Het is zeker niet kapot. De lamp dan maar onder stroom gezet, er gebeurt niets. Wat is hier nu weer aan de hand? Ik vijs het frontpaneel los. Daaronder zit alleen maar een massa elektronica en daar blijf ik liever af. Gelukkig is er ook een achterpaneel. Daarachter zie ik twee loshangende fiches en schuif ze in mekaar. Heel voorzichtig zetten we de lamp onder stroom en... hoera, we hebben licht! Dat komt goed van pas. Het begint te donkeren in de operatiezaal én er moet nog gehecht worden.

Na de operatie doen we water in de autoclaaf, ik zet hem onder stroom, de lichtjes flikkeren en dan is het zoeken. We krijgen hem niet geset. Wat nu gedaan? Hadden we die verdomde handleiding nu maar hier. Pierre zegt dat ze er een gehad hebben, iedereen wijst naar iedereen. Conclusie? Ze is nergens! We zullen dus voor tekst en uitleg bij Memisa moeten te rade gaan. Voor het avondmaal verbind ik het

lamp kapot?

snoer van Lucien nog aan een van de aspiratoren. Morgenvroeg zal ik hem testen.

Vanavond eten we rijst met maniokblaren. Het is de schotel van twee keer per dag. Nu is er ook parelhoen. Zoals elk vleesgerecht is ook de parelhoen heel droog gebakken. Een sappig sausje met tomaat en paddestoelenpuree leggen een ander smaakaccent. Het koele pintje bij het avondmaal smaakt en loopt heel vlot naar binnen.

Na het avondmaal probeer ik een programma op de laptop van Henriette te installeren. Het lukt mij niet. Haar versie van Windows XP is te gedateerd. Herman, Thieu, de pastoor, abbé Noël uit Kiomi (op doorreis naar een retraite in Lodja) en ikzelf sluiten de avond af met een whiskytje. Na een verkoelende douche heb ik onder het muskietennet nog wat schrijfwerk te doen.

Noot

Op een aantal plaatsen van de campus liggen veel glasscherven, dunne glasscherven van proefbuisjes en ampullen. Met honderden, wie weet duizenden, liggen ze in de zon te glinsteren rond het afdakje waar de mensen schuilen voor de zon in afwachting van een consultatie, een RX, een onderzoek, ... Een groot aantal mensen, kinderen vooral, is blootsvoets.

Er is weer aan de omheining van de campus gewerkt. Vandaag zijn de palen geplaatst waaraan morgen poorten zullen opgehangen worden.

Op meerdere plaatsen liggen de elektriciteitskabels niet diep genoeg onder het grondoppervlak. Op meer dan een plaats liggen ze bloot. In enkele gebouwen hangen de elektriciteitsdraden gevaarlijk los aan de muren. De verdeelkast in het radiografielokaal is niet dicht, iedereen kan er met zijn vingers in.

In een uithoek van de campus staat een uitgeholde boomstronk van een afgezaagde palmboom vol water, een echt insectarium volgens Yves. In het water krioelt het van anopheleslarven! De stronk is dus noch min noch meer een malariakweekpoel.

Alles met hun achterste naar omhoog!

Vind je het oneerbiedig als ik beweer dat de vrouwen hier alles doen met hun achterste naar omhoog? Ze koken en buigen zich voorover naar hun vuur en pot, met rechte rug, dus...

De afwas, idem, dus...

De vloer vegen met de Bamboebezem, idem, dus...

De kinderen wassen, idem, dus...

De was doen, idem, dus...

het insectarium wordt vernietigd